

OMSTANDIG HEDEN

Klaar voor de toekomst

De overheid mag zich dan terugtrekken, rond arbeidsomstandigheden zal een nationale infra-structuur moeten blijven bestaan. Dat is de mening van menig professional op dit gebied, die zich daarbij gesteund weet door conclusies van bijvoorbeeld de Commissie ARbeidsomstandiGhedenOnderzoek. De contouren voor zo'n infra-structuur worden in die adviezen al min of meer zichtbaar. En één ding is duidelijk: instituten als het NIPG en het NIA zullen daarin een belangrijke rol spelen.

Het NIA is er klaar voor. Na de start in 1987 is hard gewerkt aan het opbouwen van een instituut dat met beide benen in de praktijk staat en op het gebied van onderzoek en ontwikkeling zijn mannetje staat. Daarbij is van meet af aan het uitgangspunt geweest dat er marktconform zou worden gewerkt. Inmiddels wordt zo'n driekwart van de omzet gerealiseerd op de markt. Het andere deel wordt besteed aan activiteiten met een zeer duidelijke maatschappelijke functie, maar die door hun aard niet op commerciële basis zijn te exploiteren: de bibliotheek, het informatie- en documentatiecentrum, bepaalde vormen van onderzoek, de coördinatie van belangrijke opleidingen en het opmerkelijke Praktijkcentrum. Het NIA is daarbij 'doordrenkt' geraakt van het marktgericht werken. Vier operationele afdelingen concentreren zich vanaf 1 maart op de uitmarktswensen gedestilleerde onderwerpen: arbo-management, opleidingen en kwalificatiebeleid, ontwerp van werkplekken en werkorganisatie en informatieverstrekking. In deze afdelingen zullen onderzoekers, opleiders, adviseurs en informatie-deskundigen gezamenlijk deze thema's vormgeven.

Met hulp van deze afdelingen richt

het NIA zich op zowel de afzonderlijke bedrijven en instellingen als op intermediaire organisaties. Bij de eerste groep concentreert het NIA zich op een eigen, samenhangend en hoogwaardig en specialistisch pakket van diensten en producten, dat aansluit op de diensten waarvoor bedrijven en instellingen zich volgens de Arbowet bij een arbodienst moeten aansluiten. Het NIA is dus geen arbodienst.

In de richting van deze en andere intermediaire organisaties, zoals bedrijfsstakorganisaties en de onderwijsinstellingen, stelt het NIA zich nadrukkelijk op als partner. Uiteraard zullen ook de (inter-)nationale overheden tot de klanten van het NIA blijven behoren.

Ter versterking van de positie als deskundigheidscentrum op het gebied van arbeidsomstandigheden, onderzoekt het NIA op dit moment de mogelijkheden van strategische allianties met andere partners die op specifieke gebieden voor aanvullende sterkte kunnen zorgen.

In dit verband is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd over een mogelijke fusie met het arbodeel van het TNO-NIPG (Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg). De conclusie is dat een fusie haalbaar is. De beide instituten zijn grotendeels complementair en een fusie zou slechts versterkend werken. Wel moet worden voldaan aan voorwaarden op het gebied van autonomie voor het nieuwe instituut en financiering van zowel de fusiekosten als van die activiteiten die maatschappelijk noodzakelijk worden geacht maar waarvoor het marktmechanisme niet werkt. En dat zal nog de nodige voeten in aarde hebben.

Ook op andere gebieden worden (minder verstrekkende) allianties toegepast dan wel voorbereid. Vermeldenswaard zijn hier de joint-venture constructies met uitgeverijen

als Kluwer en een samenwerkingsverband met het organisatie-adviesbureau Twijnstra Gudde, op het gebied van advisering van arbodiensten.

Al weer enige tijd geleden kondigde het Ministerie van SZW aan niet meer beschikbaar te zijn als (mede)bestuurder van het NIA. Het gevolg is dat de tripartiete bestuursvorm met evenredige vertegenwoordiging van sociale partners en overheid is verlaten en dat per 1 januari j.l. een nieuwe bestuursconstructie in werking is getreden, in de vorm van een Raad van Toezicht. De leden hiervan, benoemd op persoonlijke titel en veelal met een indrukwekkende 'arbo'-geschiedenis zijn: Prof. dr. W. Albeda, hoogleraar en oud-minister, drs. M.A.F.W. Bindels, directeur P&O van Sigma Coatings, B. Luijke, directeur P&O Sara Lee/Douwe Egberts, D. Schermerhorn, hoofddirecteur Financiën PTT Post, drs. H.P.W. Schmitz, voorzitter vorig NIA-bestuur en W.J.L. Spit, voorzitter van de voormalige Arboraad. Een bestuurscollege dat goed aansluit op de uitgangspunten van de marktstrategie van het instituut.

Kortom: het NIA is klaar voor de toekomst en ziet die vol vertrouwen tegemoet. Marktgerichtheid en de wens tot samenwerking met alle andere actoren op het gebied van arbeidsomstandigheden zijn daarbij de uitgangspunten.

Prof. dr. J.T. Allegro,
algemeen directeur

Drs. B.G.M. Ris,
directeur Arbo-dienstverlening